

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 290.

V Ljubljani, v torek 17. decembra 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. decembra.

Polom levičarjev.

Petek, 13. dan t. m., je bil pomenljiv in, kakor upamo, odločilen dan za razvoj naših notranjih razmer. Trezni in oprezni opazovalci našega političnega življenja so z nekako bojzljivostjo gledali v prihodnost in se skrbno povpraševali, kakošen konec bode vse to imelo, ako vlada vedno omahuje, ako si ne upa storiti nobenega odločnega koraka, ako je združena desnica državnega zbora po 10letnem obstanku danes tam, kjer je bila leta 1879. nadejalna pričela svoje delovanje. Desnica sicer ni zgrešila nobene prilike, da ne bi bila vlado silila k večji odločnosti in k tesnejši zvezi z državnozbornsko večino, ali skrb vlade, da bi ne žalila leve in ne vzbudila zopernega kričanja v nemško-liberalnem taboru in njegovih brezštevilnih listih, je bila močnejša, kakor najtehtnejši razlogi, s katerimi je desnica podpirala svoje zahteve. Le redko kdaj se je vlada leviči nasproti po robu postavila, in če jo je morala sèmtertje nekoliko prijeti, storila je to tako rahlo, da poredni nagajivci njene roke skoraj še čutili niso.

Ni torej čuda, da je levičarjem vsled te prizanesljivosti čedalje bolj rastle greben in da so bili v svojih napadih na vlado čedalje predrznejši. Do vrhunca pa je ta predrznost priklopela, ko se je začela letos po liberalnih listih razširjati vest, da železni obroč, ki veže desnico, zaradi šolskega vprašanja poka, da večina državnega zbora vsled needinosti razpada. Levičarji so si mislili, da je sedaj prišel primeren čas vladi zasoliti zadnji udarec, in poslanec Plener, ki ima po izreku nekega bistroumnega moža veliko prihodnost za seboj, dobil je od svojih tovarišev nalogo, s cepcem udariti po vladi in ji izpodbiti ministerske sedeže. Storil je to tako surovo, tako strastno in tako izdajsko, da je tudi dosedaj tolikanj pohlevni vladi zavrela kri in da je bil ministerski predsednik grof Taaffe pri-

siljen predrzemu napadniku prav odločno nasproti stopiti.

Ministerski predsednik je najprej z nekaterimi besedami zavrnil poslanca Steinwenderja, rekši, da ima vlada po ustavi dolžnost, deželnim zborom puščati toliko časa, da morejo rešiti svojo nalogo, da se ji torej ne more očitati neustavnost, ker državnega zbora ni že prej sklicala; potem pa se je obrnil proti Plenerju in mimogredé omenjal, da bode veliko njegovih vprašanj rešenih z odgovorom na njegovo interpelacijo, ki ga bode vlada dala še te dni. Ob enem pa je izražal svoje začudenje, da je Plener odgovor na svojo interpelacijo tirjal v imenu cele Avstrije, kakor da bi bila cela država za njim, in celo v imenu inozemstva, kakor da bi imele vnanje države pométati z nami! Plener je očital vladi, da se proglašja za posebno cesarsko vlado, da desnici daje koncesije, ter je zlasti poudarjal, da ustava ni nobena zamena za ohranitev ministerskih sedežev. Minister je med glasnim in živahnim pritrditvjem desniških poslancev odgovarjal, da je vsaka vlada po njegovem mnenju vlada Nj. velečanstva cesarja, ter izražal upanje, da tudi poslanec Plener za prihodnje ne pripravljaj drugačne vlade kakor cesarsko. Ta cesarska vlada pa ni dajala nobenih koncesij, ona si je le odkritosrečno prizadevala po ustavi zagotovljeno enakopravnost res tudi dejansko uresničiti. Vlada, ki bi hotela z ustavo barantati, rekel je grof Taaffe, zaslužila bi v javnosti tako malo spoštovanja, kakor stranka, ki vse žile napenja, da bi vlado zgolj zaradi tega podrla, da bi sama prišla na krmilo. (Burno odobravanje na desnici in ploskanje.) Za to vlado ni nobenih strankarskih oportunitetnih razlogov, kakor je na drugi strani videti, da se nji nasproti predostokrat rabijo ravno taki strankarsko-nasprotni razlogi.

Plener je vladi očital, da je dopolnilne volitve na Češkem razpisala v pozimskem času. Minister zagotavlja, da vlada s tem nikakor ni hotela nagajati nemškemu prebivalcem, ampak jim le dati priliko, da se jih more kolikor mogoče dosti udeleževati

svoje konstitucionalne pravice. Če pa Plener graja posledobno zasedanje češkega dež. zbora, zdi se mu jako neopravičeno, da to grajajo ljudje, katerim se je zdelo primernejše deželnozbornskih obravnjav sploh se ne udeleževati. (Dobro, dobro!)

Pa vse to bi se moglo prezirati, — pravi grof Taaffe, — jako resno pa je, kar je Plener govoril o utrditvi naše države. Rekel je, da se celi Evropi smilimo, da nas vsi milujejo, ali se škodoželjno nad nami veselje. Celi svet, — rekel je Taaffe, — pozná zgodovinski pomen Avstrije, pozná ustanovitev naše države, kakor se je skozi stoletja izvršila do današnjega dné. Inozemstvo spoštljivo imenuje državo, katere zastopništvo je še le nedavno dalo lep vzgled požrtvovalnosti za velike koristi in zlasti za moč in veljavo naše države. Obžalovanje me mora torej prešinjati, ako v tej visoki zbornici Avstrijanec na ta način govori o notranjih razmerah Avstrije. (Burna pohvala.) Ne morem sklepati teh opazk, — pravi konečno grof Taaffe, — da ne bi izražal trdnega svojega namena, da me nobeni napadi, najmanj pa taki napadi ne bodo spravili s pota, kateri sem dozdej nastopil s pomočjo častite večine. (Dobro!) Ta pot pa mora imeti gotovi cilj in konec, in tak cilj je tudi sprava med opravičenimi zahtevami obeh narodov na Češkem, kateri po izjavah govornikov, ki so včeraj govorili, pri obestranskem brzdanju in vedno pripravljemem sodelovanju vlade ni nedosegljiv.

Burno ploskanje in živahno odobravanje je sledilo temu govoru, ker so poslanci v njem videli nekako poročstvo, da je vez med vlado in desnico v istini tesnejša, kakor je bila. Tako odločno in tako naravnost kakor sedaj, grof Taaffe še nikdar ni izjavljaj, da je ravnopravnost in sprava narodov cilj in konec njegove vlade in da hoče ta cilj doseči s pomočjo državnozbornske večine, naj mu levičarji še tako srdito nasprotujejo. V teku desetih let imel je sevédá priliko, prepričati se, da tako ne gre, kakor si je domišljeval, ko je dobil od presvetlega cesarja nalogo, mir napraviti med njego-

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj.)

XIV.

Za Kijevom se je pokazalo veliko čudo. Vsi gospodje in hetmani zbirali so se čuditi temu čudu: na jedenkrat videlo se je daleč v vseh koncih sveta. V daljavi zasinel je Liman, za Limanom razlivalo se je Črno morje. Zvedeni ljudje razločevali so Krim, goro dvigajočo se iz morja, in močvirni Sivaš. Na levo roko se je videla zemlja gališka. „A kaj je to?“ izpraševal je sebravši se narod starih ljudij, kažoč na daleko migljanje na nebu in na bolje oblakom podobne sive in bele vrhove. „To so karpatske gore!“ rekli so stari ljudje; „mej njimi so take, s katerih nikdar ne zgine sneg in oblaki ostajajo in nočujejo tam.“ Sedaj pokaže se novo čudo: oblaki so zleteli z najvišje gore, na njenem vrhu pokazal se je v vsej viteškeji opravi človek na konji z zakritimi očmi in tako se vidi, kakor bi stal v bližini. Kar skoči mej s strahom čudečim se narodom nekdo na konja in divje oziraje se po strani, kakor bi iskal z očmi, ne žene se li kdo za njim, požene brzo na vso moč svojega konja. To je bil čarovnik. Zakaj se je tako

prestrašil? S strahom zagledavši čudnega viteza spozna na njem taisto obličje, ki se mu je prikazalo, ko je čaral. Sam ni mogel umeti, zakaj ga je vse razdražilo pri takem vidu in plaho oziraje se zibal se je na konji, dokler ga ne zasači veter in se ne prikažejo zvezde. Potem se vrne domov, morebiti da vpraša nečisto moč, kaj pomeni tako čudo. Vže hoče preskočiti s konjem črez ozko reko, izstopivšo z odtokom sredi pota, kar se ustavi konj pri skoku, obrne k njemu gobec in — čudo, zasmaja se! Beli zobje so se strašno svetili v dveh vrstah v mraku. Kvišku dvignejo se lasje na glavi čarovniku: Divje zakriči in zaplače kakor sanjač in požene konja naravnost proti Kijevu. Čudi se, da leté vsi z vseh strani loviti ga: drevesa, ki obdajajo temni gozd in kakor živa migajo s črnimi bradami in iztezavajo dolge veje, hočejo ga zadušiti; zdelo se je, da beže zvezde pred njim, kazoč vsem na grešnika; čudno, celó pot je bežala po sledih njegovih. Obupni čarovnik leti v Kijev k svetim krajem.

XV.

Samotno je sedel puščavnik v svojej votlini pred svetiljko in ni obrnel očij s svete knjige. Vže mnogo let je, kar se je zaprl v svojo votlino; vže si je naredil i deščeni grob, v kateri se je vlegel spat, na-

mesto postelje. Zaprè stavec svojo knjigo in začne moliti... Kar priteče človek čudnega, strašnega vida. Sveti puščavnik ostrmi na prvi mah in umakne se, zagledavši takega človeka. Ves tres se ta kakor jesenski list; oči krivé se mu divje; strašan ogenj sipa se iz očij, strah je napravilo duši pokvečeno obličje njegovo.

„Oče, moli! moli! zakriči obupno: „moli za pogubljivo dušo!“ in zgrudi se na tla.

Sveti puščavnik se prekriža in vzame knjigo, odpre jo in groza! umakne se in zapre knjigo: „Ne, nezaslišani grešnik za-te ni usmiljenja! Beži odtod! Ne morem moliti za-te!“

„Ne?“ zakriči grešnik kakor trapec.

„Glej: svete črke v knjigi zalile so se s krvjo... Še nikoli ni bilo na svetu takega grešnika!“

„Oče, ti se meni smejaš!“

„Pojdi, skesani grešnik, ne smejam se tebi. Bojazen me prijema. Ni dobro biti človeku s teboj vkupe!“

„Ne, ne, ti se smejaš, ne govori... vidim, kako so se raztegnole ustne tvoje, vže se belé v vrstah tvoji stari zobje!...“

In kakor obsedenec dvigne se, — ter ubije svetega puščavnika.

Nekaj težkega zajeti in ječaje razlega se črez

vimi narodi, zato je le dosledno, da se tesneje oklene tiste stranke državnega zbora, ki ima z njim vred eni in isti cilj in konec, ravnopravnost vseh narodov, pred očmi.

Še večjega pomena pa je ta govor, če je res, kar v soboto piše „Deutsche Zeitung“, ki pripoveduje, da so v ministerskem svetu pretresali odgovor na Plenerjevo interpelacijo in na njegove napade in da se je pri tej priliki pokazalo neko nasprotstvo med ministri; Gautsch in Baquehem sta bila zoper strožje in odločnejše postopanje in sta neki pretela celó s svojim odstopom. Poroštvo za to novico prepušča omenjenemu listu, če se pa potrdi, bile bi ostre besede ministerskega predsednika nov dokaz, da v resnici želi krepkejšo zvezo z državno-zborsko večino, da hoče levičarjem odločnejše nasproti stopati, in da je pripravljen, otresti one člane svojega kabineta, ki bi ga utegnili v teh njegovih namenih zavirati ali motiti. Iz nenavadno mirnega, ob enem pa ponosnega govora, v katerem je bila vsaka beseda dobro premišljena, in ki ga je imel ministerski predsednik spisanega pred seboj ter ga večinoma čital, da bi mu ne bil ušel kak nepreviden izraz, katerega bi se bili nasprotniki poprijeli in ga po svoje zavijali, sklepali bi celó, da je govoril kakor kdó, ki ima oblast do tega tudi od zgoraj, in da si je dobro zavaroval hrbet, predno je tako silno bombo sprožil na levičarje.

Sila ni mila; resnica tega starega pregovora se je pokazala tudi nad Plenerjem. Celó levičarski listi priznavajo, da je bil prehudo nabasal puško, s katero je streljal na vladu in na desnico državnega zbora. Kdor je pa streljanju privajen, vé, da je nevarno in nevspešno s preveč nabasano puško streljati; ali se namreč razleti in strelca poškoduje, ali pa vsaj zgreši svoj cilj. To se je zgodilo tudi pri Plenerju, ki s svojimi pušicami vlade ni smrtno zadel, kakor si je domišljeval, ampak je bil vsled svoje neprevidnosti sam tako nevarno zadet, da skoro ni mogel priti k zavednosti. Takoj za ministrom je bil oglašen k besedi, ali rad bi se bil prej nekoliko ojačil, rad bi bil malo v red spravil svoje pretresene možgane, zato je naznanil predsedniku, da je besedo zamenjal z dr. Russom, ki naj pride pred njim na vrsto. Ali tudi dr. Russ se je želel pripraviti na odgovor, ki ga je hotel dati grofu Taaffe-ju, zato ni hotel menjati s Plenerjem, ki je bil vsled tega prisiljen, precej govoriti. Govoril je sicer še dosti dolgo, in tovariši njegovi so mu živahno ploskali ter mu delali pogum, ali vse to ni nič pomagalo. Spoštovani gospod Plener, — pravi „Deutsches Volksblatt“, — je bil usmiljenja vredna prikazen (ein wahres Jammerbild); skesano je segal po izgovorih in še poskušal ni, da bi bil ostal pri svojih prejšnjih napadih na vladu. Na moralne podreberne sunke grofa Taaffe-ja ni odgovarjal s tem, da bi bil še enkrat našteval vneboupijoče grehe sedanje državne uprave, ampak izgovarjal se je s svojimi zaslugami, ki si jih je pridobil za obstanek sedanje vlade s tem, da ji je dovoljeval davke in vojake. Zlasti pa se mu je zdelo potrebno poudarjati, da je bil od nekaj pravi avstrijski rodoljub, in

da ne gre dvojiti nad njegovim avstrijskim mišljenjem.

Že zadnjič sem omenjal, kako ga je osramotil dr. Rieger, kateremu je v usta pokladal besede, katerih dr. Rieger nikdar govoril ni. Iz te zadrege si je hotel pomagati z izgovorom, da za njim govori dr. Russ, ki bo dotične besede poiskal in čital. Russ je res govoril, ali dotičnih besed tudi on ni našel in Plener — je ostal na laži.

Polom, ki ga je grof Taaffe s svojim govorom pričel med levičarji, dovršil je prav srečno moravsko-češki poslanec dr. Žaček, čegar govor Vam pošljem po stenografičnem zapisniku, da ga zaradi njegove važnosti objavite v celoti. Dr. Russ je sicer na pomoč pritekel svojemu tovarišu Plenerju, ali prepozno; po govoru Žačkovem je bila predrzno in prav nepotrebnem pričeta bitka za levičarje popolnoma zgubljena. Svoj srd nad to svojo nezgodo so hoteli pokazati s tem, da so po toliko in toliko letih zopet enkrat glasovali zoper pobiranje davkov. Slobodno!

Mornarski red.

Vsled obširne razprave o začasnem pobiranju davkov prišel je mornarski red še-le danes zopet na vrsto. Najprej je govoril isterski poslanec dr. Vitzič in napovedal nekoliko prememb, ki jih namerava staviti v posebni razpravi, ter naznanil tudi resolucijo gledé ustanovitve mornarskih šol na Primorskem; potem je prišel na vrsto poročevalec baron Nadherny, za katerim je bilo soglasno sklenjeno pričeti posebno razpravo; dosedaj je dospela do § 6, pri katerem je bil nasvet manjšine odklonjen z 92 proti 77 glasovom.

Prihodnja seja bo jutri; v sredo se prične zborovanje že ob 10. uri dopoludne, ker bo dopoludne spreved kardinala Ganglbauerja, katerega se bodo udeležili tudi poslanci. Pričakuje se, da v sredo grof Taaffe odgovori na Plenerjevo interpelacijo. Kakor neki današnji list poroča, vršil se je včeraj opoludne pod predsedništvom cesarjevim ministerski svet, v katerem je bil dogovorjen ta odgovor. Radovednost levičarjev bode torej skoro potolažena.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. decembra.

Notranje dežele.

Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este je v soboto zvečer došel z nemškim cesarjem v Potsdam. V nedeljo dopoludne se je nadvojvoda udeležil sv. maše v tamošnji katoliški cerkvi, opoludne si je z nemškim cesarjem ogledal polk gardnih ulancev, popoludne ob 3. uri pa je došel v Berlin, kjer je obiskal cesarico Avgusto. Včeraj zjutraj se je odpeljal na Dunaj.

V nedeljo je bilo v Pragi zborovanje **nemško-čeških** zaupnih množ. Sklenilo je nastopno resolucijo: Zaupni množje nemškega naroda na Češkem protestujejo zoper češko državno pravo, kakor tudi zoper Nemcem sovražno delovanje deželne vlade. Dr. Schmeykalov navé, da se pri novih volitvah zopet postavijo stari kandidatje, sprejme se ter izreka zahvala državnima poslancema dr. Plenerju in dr. Russu za rodoljubne govore zoper ministertvo. — Kakor znano, grdil je dr. Plener Avstrijo in

polje in lesovje. Izza gozda dvignejo se drobne suhe roke z dolgimi nohtovi: stresejo se in zginejo.

A že ne čuti on strahú, ničesa ne. Vse se mu zdi nekako turobno: v useših šumi, v glavi šumi kakor od pijanosti, in vse, kar je pred očmi, pokrito je kakor s pajčevino. Poskočivši na konja odide naravnost proti Kanavu, misleč odtoč napraviti pot čez Őrkeze k Tatarom naravnost v Krim, sam ne vedé zakaj. Gré jeden dan, dva dni, a Kanava še ni. Ta pot je samotna; moral bi se že davno pokazati, a Kanav se še ne vidi. V dalji bliščé vrhovi cerkvá: a to ni Kanav, Šumsk je. Ostrmi čarovnik, videč, da je odjezdil v drugo stran. Nazaj požene konja proti Kijevu in čez jeden dan pokaže se mesto; a to ni Kijev, Galič je, mesto še dalje od Kijeva nego Šumsk in že ni daleč od Ogrov. Ne vedé kaj storiti, obrne znova konja; a čuti znova, da gré v nasprotno stran in vse naprej. Ne mogel bi povedati noben človek na svetu, kaj je bilo v duši čarovnikovej; a ko bi pogledal in videl, kaj se je tam godilo, ne prespal bi nočij in ni jedenkrat bi se ne zasmel. To ni bila ne zlobnost, ne strah, ne ljuta nevolja. Ni je take besede na svetu, s katero bi ga bilo mogoče imenovati. Žgalo ga je, peklo, zahotel bi potoptati ves svet s konjem svojim, vzeti vso zemljo od Kijeva do Galiča z

ljudmi, z vsem in jo potopiti v Črnem morji. No, ne iz zlobnosti bi hotel to narediti: ne, on sam ni vedel zakaj. Ves se strese, ko se pokažejo blizo pred njim karpatske goré in visoki Krivan, pokrivši svoje tème s sivim oblakom kakor s čepico: a konj le hiti in že klopoče po gorah. Oblaki se na mah razkadé in pred njim pokaže se jezdec v strašnem veličastji... Hoče se ustaviti; krepko nateza brzde; divje rezgetá konj, dviguje grivo in hiti proti vitezu. Sedaj čudi se čarovnik, da je vse zamrlo v njem, da se maje nepremični jezdec in na krat odpre oči svoje; ugleda k njemu hitečega čarovnika in se zasmaja. Kakor grom razlega se divji smeh po gorah in zazveni v srcu čarovnikovem ter potrese vse, kar je bilo v njem. Sanja se mu, kakor bi kak korenjak zlezal vanj in hodil znotraj po njem in bil z bátom po srci, po žilah... tako strašno se je odbijal v njem ta smeh!

Jezdec zagradi s strašno roko čarovnika in ga dvigne v zrak. Kakor bi mignol, umre čarovnik in odpre oči po smrti; a že je bil mrtvec in gledal je kakor mrtvec. Tako strašno ne gleda ni živi človek, ni od smrti vstali. Obračal je po strani mrtve oči in zagledal je vzdigajoče se mrtvece od Kijeva in od zemlje gališke in od Karpatov, podobne mu po obrazu kakor dve kaplji vode.

njeno politiko pred zunanjim svetom; to je tedaj po mnenju naših nemških liberalcev rodoljubno delo.

Kakor javlja „Hrvatska“ iz Zadra, odstopil bo **dalmatinski** namestnik fml. Blažeković ter bo postal divizijonar. Za njegovega naslednika je bajé izbran fml. Hranilović, ki je unet Hrvat in na dobrem glasu kot jako uljuden mož. Vendar narodna stranka ne bo zadovoljna s to mapjavo, ker si sploh želi, da bi se dežela oprostila sabije in bi prišel na čelo deželne civilne uprave mož, ki dobro pozná deželne razmere. Dalmatinska narodna stranka bo na Dunaji storila vse mogoče korake, da preneha izjemno stanje.

Vnanje države.

Bolgarska vlada je s tovarniško družbo za izdelovanje orožja v Štiri sklenila pogodbo zaradi 60.000 Maunlicherjevih osemmilimeterskih repetirk. Orožje mora biti gotovo v 15 mesecih ter se bo vsak mesec sproti izročevalo bolgarski armadi.

Iz **ruske** prestolnice se preko Londona poroča: Tukaj so zgrabili in vrgli v ječo nekega topničarskega in z njim ob enem mornarskega častnika, ker sta sumna, da sta se udeležila zarote zoper carjevo življenje.

Strajk **nemških** rudarskih delavcev je za štiri tedne odložen. Predvčeraj so se vršila delavska posvetovanja v Gelsenkirchenu, Essenu in Waldenburgu. Sklenili so izvoliti nadzorovalne odseke, ki bodo čuvali, da bodo delodajalci izpolnjevali svoje obljube gledé izključenih delavcev. Pri zborovanju je več govornikov svarilo pred hujskanjem socijalistiških agentov.

Francoska zbornica je dné 14. t. m. obravnavala o tajnih zakladih. Radikalec Couturier je predlog pobijal, ker nasprotuje republikanskim načelom. Minister notranjih zadev je naznanil, da je vladi treba informacij zoper sovražne poskuse, v ta namen pa potrebuje denar, ki nikakor ni namenjen za časnikarstvo. Potrditev tega kredita bo pomenila zaupanje do vlade, v nasprotnem slučaju pa bo moral dati ostavko. Po daljši razpravi je zbornica konečno z 290 proti 192 glasovom napominanih 1.600.000 frankov dovolila.

Včeraj je **italijanski** kralj sprejel predsedstvi in člane senata in zbornice, ki so mu izročili odgovor na prestolni govor. Kralj je rekel, da ga veseli videti, kakó vlada sloga mej parlamentom in ministerstvom gledé preosnov, ki so mogoče postale vsled zavarovanega evropskega mirú. — Italija bo v kratkem imela neprijetno priliko, žrtvovati večjo svoto za svojo afriško politiko, ker sta se Menelikov protipretendent Mangaša in njegov general Alula zavezala z vstajnimi derviši. Egiptski kabinet je sklenil posadke ob Nilu za dva polka pomnožiti ter je ob jednom pozval italijansko vladu, naj del svojih vojakov združi z Menelikovo vojno ter plane proti severu zoper dervise. Predno bo pa Menelik mogel to storiti, imel bo še dosti posla z Mangašo, kajti sedaj se zatrjuje, da zadnja velika Menelikova zmaga ni mogla popolnoma uničiti Mangašo in Alulo, ki sta še vedno gospodarja provincije Tigra.

Angleži srpo gledajo na vsak korak **Portugizov** v Afriki. Pripetil se je slučaj v tem oziru, ki bo morda imel resne posledice. Iz Zanzibarja se poroča o bojih portugiskega majorja Serpe Pinta z rodod Makololov, katere je v mnogih bitkah potolkel ter jim vzel dve zastavi, bajé podarjeni jim od angleškega konzula. Major je izrazil sklep, da bo za svojo vladu podjarmil celo deželo do Nyasse. Bruseljski list „Indépendance Belge“ je dobil iz Lisabona bizojavko, da je portugiske vlada trdno sklenila vstrajati nasproti Angliji na svojem doseđanjem stališču gledé ozemlja Nyasse.

Bledči in bledči, jeden bolje kot drugi, jeden bolje koščen kot drugi, stojé okrog jezdeca, držéčega v roci strašen plen. Še jedenkrat se zasmaja vitez in pahne njega v prepad. In vsi mrtveci poskočijo v prepad, zagrabijo mrtveca in zasade vanj svoje zobe. Še jeden, izmej vseh najvišji, najstrašnejši, hotel se je vzdignoti iz zemlje; a ni mogel, ni bilo v njegovi moči tega narediti — tako velik je vzrastel on v zemlji; a ko bi se vzdignol, prevrnil bi Karpate, sedmograško in turško deželo. Malo se je samo premaknol — a navstal je od tega potres po vsem svetu in mnogo se je porušilo poleg hiš in mnogo ljudij je poginolo.

Sliši se večkrat po Karpatih žvižganje, kakor bi šumelo tisoč mlinov s kolesi na vodi: to hodijo mimo strahovi, mrtveci grizejo mrtveca, v neizhodnem prepadu, katerega ni še videl ni jeden človek. Večkrat zgodilo se je po vsem svetu, da se je tresla zemlja od jednega konca do drugega: to se zgodi zato, pravijo učeni ljudje, da je kje blizu morja gora, iz katere se trga plamen in tekó goreče reke. No, stari ljudje, ki živé v ogerski in gališki zemlji, vedó to bolje in govoré, da se bode vzdignil v zemlji vzrastli veliki, veliki mrtvec in tresel zemljo.

(Konec slédi)

Iz *Armenije* se o novih kurških izgredih poroča. Neka četa z Martinijevimi puškami iz vladnih skladišč oboroženih Kurdov je napadla vas Daghoeran ter odgnala goved in ovce. Kmetje so jih skušali pregnati s palicami in kamni, ker jim je prepovedano nositi drugo orožje. Enaka osoda je zadela selo Sevan, iz katerega so roparji odgnali 300 ovac. Neka Armenca, po imenu Makitarja, iz vasi Licana kadaškega okolišča, ki se je šel v glavno mesto pritožiti, zgrabili so Kurdje, zvezali ga ter spekli na gromadi. Njegovi sosedje v Licanu so zadevo naznanili gubernatorju v Vanu, toda ta jo skuša le prikriti. Pri takih razmerah ni čudo, če ima narod več zaupanja do ruskih podpihovalcev nego do turških oblastnij.

Kakor se javlja iz Zanzibarja, shušala se je bolezen *Eminu pašit*. Zdravniki se bojé, da bo kmalu umrl.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dné 14. decembra. (Riegrov 71. rojstveni dan. — Nadškofijski pastirski list. — Hus in naš mestni zastop. — Raznoterosti.) Minolo je leto od onega radostnega trenutja, ko je bil od vseh strani in vseh vrst naroda pozdravljan in časten s pravo ljubeznijo in odkritosrčnostjo ljubljani voditelj češkega naroda, gosp. dr. Fr. Lad. Rieger v dan, ko je dovršil svoje 70. leto v blagor češkega naroda posvečenega, požrtvovalnega življenja. Minolo je leto od tistega dné, ko je v staroslavni dvorani mestnega svetovalstva hiše zaóril iz vseh ust zastopnikov zemlje češke: „Dolgo nam ostani zdrav vodja in oče naš! Slava poštemu, v narodnem delovanji osivelemu našemu Riegro!“ V nebrojnih pojavih podal je narod dokaz, da se hvaležno spominja in čisla Riegrovo petdesetletno delovanje na narodnem polji. Da je narod dosegel to veljavo in moč v zlic vsem nebrojnim zaprekam, to je večinoma zasluga Riegrova, ki je te dni dovršil 71. leto svoje starosti. Vzamemo li v roke povestnico narodnega razvoja v poslednjem polstoletji, na vsaki strani n hajamo ime Riegrovo, in cele strani so popisane samo jedino imenom Riegrova. Ta iskrenost do češke stvari, vzvišena nad vse osebne koristi, ta enerzija, koja se ni strašila nobenega, kadar se je šlo za pravo in pravičnost, ta bistroumnost, koja je prošinjala njega od mladostnega veka, so odlične lastnosti dr. Riegrova i v pozni dóbi. Hvala Bogu, slavil je stari bojevnik za prava naroda tudi letos svoj rojstveni dan zdrav, svež in poln mladostne moči.

Povodom njegovega rojstvenega dné priredila je „Jednota pražských občanů“ v veliki dvorani „Meščanske besede“ pražke prijateljsko zabavo, koje se je udeležila večina členov te „Jednote“. Podpredsednik društvu, g. dr. Vlček, izpregovoril je tem povodom nekoliko iskrenih besed ter slavil Riegrovo zasluge za narod in nesebičnost njegovo, zlasti pa oprezno postopanje v politiki. Z ozirom na te plemenite lastnosti in kreposti odposlalo je torej društvo, kojemu je dr. Rieger predsednik, nastopno brzobjavno čestitko na Dunaj:

„Členstvo Jednoty pražských občanů shromážděné v Meščanské besedě pražské zasýlá Vám ve stálé a vytrvalé oddanosti a lásce vrouci blahopřejny pozdrav k zítřejším narozeninám. Bůh žehnejž zásluhám Vaším a dejž Vám podle přání srdce Vašeho spatřiti zabezpečenou budoucnost národa.“

Govornik pa še na to pristavi: „Da bi ga Bog še dolgo let ohranil zdravega, v to kličem iz polnega srca: „Na zdar.“ Prisotni vstanejo in navdušeno ponavljajo ta pozdrav.

In kakor ni solnčne strani tudi brez senčne, grenila je to slavje misel na mladočeške agitacijske napore, ki vse javne zadeve s svojega stališča drvé do strankarske skrajnosti, koja se je polastila Husovega spomina za napade zoper cerkev in netí verski spor. Te okoliščine provzročile so tudi pastirski list, v kojem se Nj. eminence kardinal in knezonadškof grof Schönborn obrača do katoliškega etanovništva svoje nadškofijske gledé Husa. Pastirski list je datovan z dné 8. decembra pred odhodom knezo-nadškotovim v Rim. Toplo se spominja dóbe sv. Václava kot zlatega cerkvenega veka, dóbe Karola IV., očeta domovine, in tužno omenja husitske borbe, ter pravi o Husu: „Vrhu tega je učil Hus, da človek, živeč v smrtnem grehu, ne more vestno spolnovati svojega duhovnega poklica, a tudi ne posvetnega, da cerkvi ne treba vidnega poglavarja in da dolžnost naša ni, cerkvi pokornim biti. Jasno je, da je tak nauk zeló nevaren cerkvi in državi, kajti brez pokorščine se ne vzdrži nobeno občevanje, ni rodbina, ni cerkev in država. To pokor-

ščino odreči, pomeni toliko, kakor obstoj cerkve in države v podstavah izpodrivati in izpodkopavati.“ Iz teh razlogov se torej obrača pastirski list Njih eminence kardinala in nadškofa proti Husu.

Narodna stranka je poudarjala pri vsaki priliki, da je neumestno, cerkev in katoliško vero vrivati v povsem narodna vprašanja, da se ne poruši mir ondi, kjer je najpotrebnejši, in ni prospešno narodnim namenom. Kakor častenji spomina velikega našega Jana Komenskega niso nasprotovali ni najgorenejši katoličani, isto velja i o pomenu Jana Husa, stvaritelja pravopisja in nove proze češke. Tako proslavljanje narodnih zaslug in Husovega spomina, koje ni naperjeno v rušenje cerkvenega mirú in netilo verskih vprašanj, kakor se je to dogodilo v predvčerajšnji seji mestnega starešinstva, je edino dostojno in potrebno ter ugaja narodni gorečnosti in se ne protivi verski iskrenosti.

(Konec slédi.)

Slovstvo.

Pastoral Psychiatrie zum Gebrauche für Seelsorger.
Von dr. Anselm Rieker, O. S. B., k. k. Universitätsprofessor.
Wien 1889.

V preteklem mesecu je prišla na svetlo druga izdaja te prezanimive knjige. Razni nagibi nas vodijo, da jo vsem duhovnikom prav toplo priporočamo. Pisal jo je mož, ki je bil sam dlje časa v dušnem pastirstvu in si je pridobil baš v tej stroki obilo praktičnega znanja; s čemer se pa še posebno priljubi ta knjiga, je duh, ki veje v njej od začetka do konca: pravo, srčno hrepenenje pomagati blaznikom, ki so izvestno največji reveži na svetu. Duhovnikova sveta dolžnost je na vse načine skrbeti za blaginjo v varstvo mu izročeni duš: v prvi vrsti seveda mora se brigati za njih zveličanje, pomagati pa jim mora tudi v telesnih potrebah. In tu so ravno blazni ljudje, zlasti na kmetih najbolj pomoči potrebni. Navadno domači bolnikovi duhovnika vprašajo najprej za svét: on pozna vse razmere, iz spovednice mu je znano duševno stanje njegovo; duhovnik si pridobi najlažje bolnikovo zupanje (in to je prvi pogoj uspešnega zdravljenja), on pa mu daje lahko tudi najboljša tolažila, zajemajoč jih iz sv. vere. In ker so zlasti v naših časih vse socijalne razmere prav ugodne, da pospešujó, dušne bolezni, zato je prav koristno, da duhovni pastir tudi v tej stvari ni brez vednosti. Knjiga je pisana kaj popularno in razpravlja v desetih oddelkih celo tvarino. Str. 1—14 določuje potrebne pojme, str. 15—32 zagovarja nasproti materializmu krščansko resnico, da človek obstoji iz duše in telesa; podaja ob kratkem nauk o živčevji in medsebojnem delovanju duše in telesa, ker le na ta način je moči razlagati si te pojave. Str. 33—48 nas seznanja z „somatskimi“ ali telesnimi povodi duševnih bolezni, kažoč, kako da se največ podeđuó (pri 1/4 vseh blaznikov), ali pa tičé povodi v vplivu podnebjá, dobi življenja, v raznih obrtih, pavperizmu, ali pa v telesnih boleznih, katerih je najnevarnejša možganska, za njo bolezen dihalnih in obtočnih organov in drugih več. Str. 49—67 dokazuje, da moramo največkrat v duši sami iskati vzrokov dušnih bolezni. To poglavje je posebno zanimivo. Kot prvi vzrok spoznamo nesoglasno razvijanje dušnih moči, ako n. pr. prevladuje domišljija, kar se dogaja pri tistih, ki brezumno čitajo in požirajo romane. V tem oziru daje pisatelj odgovalcem mladine primerne nasvete. Dalje so povodi: afekti, strasti. Slednjič direkten vzrok: obsedenost, katero temeljito dokazuje. Peto čitanje (str. 68—81) nam razlaga občne znake, kateri se pojavljajo v začetku bolezni, na pr. nezaupnost, sumljivost, sprememba značaja itd. ali pa motenje viših čutov: iluzije in halucinacije. Šesto predavanje (str. 82—97) in sedmo (str. 98—111) delita vse bolezenske pojave v dve vrsti: bolnik je ali v stanju depresije ali pa eksaltacije. V prvo spadajo hipohondri in melanholiki (po raznih vrstah melanholije), v drugo: exaltatio maniaci ali razgrajavost (Tobsucht) in blodnomislje (Wahnsinn). Le o teh dveh vrstah govori ta pastoralna psihijatrija, ker pri tretji vrsti teh bolezni, ki se razvijó iz prvih dveh, namreč stanje slabosti, norost (Verrücktheit) in bebost (Blödsinn) že ne more duhovnik nič več. V dveh nastopnih čitavjih podaja nam pisatelj načela terapije ali zdravljenja gledé na te blaznike, in sicer osmo čitanje (str. 112—134) gledé na blaznika samega, v devetem (str. 135—149) pa z ozirom na okolico njegovo. Zadnji oddelek (do str. 160) razpravlja in uči glavno načelo progno-

stike. Kar je knjigi v velik prid, da je tem umljujejša, so obilni vzgledi, katere navaja učitelj iz svoje prakse. S posebnim zadovoljstvom mora nas napoljnevati tudi to, ko izvemo, da je psihijatriška veda še-le zadnja desetletja prišla do spoznanja, da je stara metoda zdravljenja bila barbarska, in da je prava ona, katero je bil prvi rabil sv. Janez od Boga, ravnaoč z bolniki kar najpotpežljiveje in navajajoč jih h kateremu koli opravilu, samo da so se raztresli in popustili svoje ideje. Sploh je v knjigi toliko zanimivosti, da jo nihče ne bo de položil iz rok, dokler je ni prečital in premislil cele. Zato in ker je edina v svoji stroki, je pač vredna, da se prav pridno zanimajo zanjo oni krogi, katerim je namenjena.

Dnevne novice.

(Veronank v koroških slovenskih šolah.) S Koroškega se nam poroča: V naših slovenskih šolah so nekateri veroučitelji vpeljali „Kratki katekizem“, ki je, kakor nam je znano, že od leta 1854 vpeljan po vsi ljubljanski škofiji. Koroške šolske oblasti (in morda neoblasti? Op. vred.), pa hočejo ta katekizem, ki so ga že pokojni škof Slomšek, tedaj prvi večak v šolskih stvaréh, zeló pohvalili, odpraviti iz slovenskih šol, češ, da ni natisnjen v c. kr. šolski zalogi. Modrijani menda ne vedó, da je ministerstvo za uk in bogočastje z odlokom z dné 6. oktobra 1854, št. 12.880, dovolilo založbo „Kratkega katekizma“ Blaznikovi tiskarni v Ljubljani.

(O barona Lilienthala zapuščini) se nam poroča iz Gradca: Vse je doslej le izmišljotina, kar pišejo dunajski listi o baronovi zapuščini. Ces. kr. notar dr. Lenk je takoj po smrti Lilienthala natančno zapisal vse premoženje, katero je imel vže pokojnik do 1000 zabeleženo. Vse premoženje ne znaša popolnoma tri milijone. Knezoškof Zwerger niti vinarja ni doslej poslal sv. Očetu v Rim. Z odlokom z dne 11. t. m. prepušča sodišče knezoškofu prosto razpolaganje s pokojnikovo zapuščino. Prvo svoto je knezoškof poslal isti dan graškemu županu, namreč 10.000 gld., katere naj takoj razdeli med uboge.

(Za hripko) ali „influenzo“ so v Zagrebu zbolele tri osebe. — Kot najboljšo zdravilo proti tej nalezljivi bolezni priporoča neki zdravnik v „St. Pet. Ztg.“ kaduljev (žajbljev) čaj, kateremu naj se pri-meša v čašo nekaj kapljic najmočnejšega cognaca. V Peterburgu tudi rabijo mrzle obveze pričetkom bolezni in drgnejo život vsak dan dvakrat z nekim mazilom, ki je sestavljeno: Lonimentum saponati 2 1/2 unce, mixtur oleos. bals. 1 unca, chloroform 2 drahmi, extracti opii 15 scrup., spiriti lavendul. 1/2 unce; ali dva praška trikrat na dan: Codeini puri 1/15 gr., antipyrini 4 gr., natri bicarbonici 1 1/2 gr.

(Kardinal knezonadškof Celestin Josip Ganglbauer), ki je umrl na Dunaji minolo soboto, bil je blag in plemenit človek, Natanael v pravem pomenu besede. Rodil se je preprcstim kmečkim starišem 20. dné avgusta 1817 v Thaušetenu na Gornjem Avstrijskem. Ljudsko šolo je obiskoval v domači vasi, gimnazijo v Kremsmünstru, kjer je stopil v red. V mašnika je bil posvečen l. 1843., služboval tri leta kot duhovni pomočnik, pozneje je bil do l. 1875. katehet na višji gimnaziji, do l. 1881. abt v Kremsmünstru, to leto pa imenovan dunajskim nadškofom, l. 1884. od sv. Očeta kardinalom. Njegovo cerkveno mišljenje je jasno po njegovem delovanji. V političnem oziru je podpiral sedanjo vlado. Jutri je pogreb, katerega se bodo udeležili cesar, nadvojvode in obe hiši državnega zbora. R. i. p.!

(Pokopali) so včeraj popoldne v Kranji gosp. Jos. Potrato, umirovljenega c. kr. svetovalca deželnega sodišča. Pokojnik je bil star 75 let.

(Iz Kroke) se nam poroča: Ker je deželna vlada razveljavila volitev občinskega zbora z dne 31. maja t. l., vršila se je dne 5. t. m. druga volitev, pri kateri so bili izvoljeni odborniki gg.: J. Kapus, župnik; Benj. Schuller, France Potočnik, Tom. Šušteršič, Luka Hafner, Šimon Pirc, Peter Hrovat, Blaž Kralj, Miha Dolenc, Matej Solar, Valentin Solar in Jurij Brtoncelj. Danes, dne 15. t. m., pa so bili izmed navedenih odbornikov izvoljeni za župana Tomaž Šušteršič, Luka Hafner za prvega, Benjamin Schuller za drugega in Matej Solar za tretjega svetovalca.

(Umrl) je v Gradci dné 12. t. m. podmaršal baron Schmigoz, rojen l. 1821. v Ptuj. Kot nadporočnik se je udeležil najhujših bojev l. 1848.

in 1849. v Italiji in kot podmaršal zasedanja Bosne. Do nižjih vojakov je bil prijazen in milosrčen.

(„Il Diritto Croato.“) Vredništvo tega v Pulju izhajajočega lista razposilja okrožnico. v kateri vabi na naročbo. „Il Diritto Croato“ stoji za celo leto 5 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 80 kr., za četrtletje 1 gl. 40 kr. List ima nalogo, da vnanji svet, osobito Italijanz soznanja z istrskimi Slovani, njihovimi žalostnimi razmerami itd. List izhaja že 15 mesecev in si je pridobil mnogo vpliva.

(Pisateljica „Strije Tomove koč“ — zblaznela.) Gospá Henrieta Beecher-Stowe, pisateljica svetovno-znane poljudne povesti „Strije Tomova koč“, je zblaznela, kakor se poroča iz Novega Jorka. Pred nekimi dnevi je ušla svojemu pazniku; našli so jo na ulicah Hartforda z razmršenimi lasmi, za seboj je vlekla ogrtačo po blatu, za njo pa se je drvila tolpa razposajenih pouličnikov. Nesrečna sivolasa ženica se je smijala in govorila sama seboj. Na srečo jo je srečal neki znan gospod ter jo spravil na svoj dom. Ženica tu popeva cerkvene himne, ki so bile priljubljene pred 50 leti.

Narodno gospodarstvo.

Škode, leta 1889 provzročene po povodnji, toči, mrazu, požarih ali na drug način.

(Poročilo deželnega odbora kranjskega.)

(Dalje.)

VI. Politični okraj litijski.

V okolišu kmetijske podružnice v Zatičini je toča vse poljske pridelke pokončala v kopianjski in krški župniji; povodenj v kopianjski župniji le deloma, tako tudi v šentviški in sicer v vaseh: Dob, Podboršt, Breg, Sela pri Dobu, Pokojnica, Dobrava, Pristavica, Zagorica. V vsem podružniškem okraju sta na polju in senožetih škoda delala rja in črv, v vinogradih nevihte, katere so zemljo odnesle, palež in peronospera.

V krški in deloma v kopianjski župniji niso skoraj prav nič pridelali. Drugod so za polovico manjši pridelki kot v dobri letini. V kopianjski in krški župniji bode pomanjkanje živeža in posebno semen.

VII. Politična okraja ljubljanska okolica in mesto.

V okolišu kmetijske podružnice ljubljanske (okraj Barje) je letošnje leto na njivah in senožetih povodenj, katera je te kraje letos že šestič zadela, največ škode napravila.

Vmes je tudi toča v račenskem okraju in v sosednji občini Slivnici kvaro naredila.

Po dragah je nali v viših krajih zemljo razoral ter nižje ležeče polje z zasajenim in nasejanim plodom zasul.

Kjer voda ni imela moči, da bi rodovit svet s prodrom zanašala, udušila je kulturne rastline, kajti v nekaterih krajih, kakor v Barji, je stala šest do sedem dni.

Jesenska povodenj je uničila v Barji vso setev trikrat.

Kurjavo je v Barji stoječa voda zamočila ali pa odnesla. Revi in kanali so zasuti, pota in mostovi odneseni, gnoj po barijskem polju izpran.

Ni govoriti, koliko škode je voda pri poslopji in živini naredila.

Gnoj je voda iz gnojišč z gnojnico odplula. Letošnje povodnji so bile:

I. od 12. do 15. marca, II. od 26. do 29. aprila III. od 25. julija do 1. septembra (najhujša), IV. od 30. septembra do 10. oktobra, V. od 13. do 16. oktobra, VI. od 21. do 27. oktobra, VII. od 31. oktobra dalje.

Tako pogoste povodnji morajo res poljski plod uničiti.

Na trdem je pa bila slaba srednja letina. Približna škoda v primeri z dobro letino se po sledečih županstvih ceni:

Tomišlje 34.000 gold., Vrbljenje 10.000 gold., Iška Vas 15.000 gl., Loka 10.000 gl., Studenec 13.000 gl., Želimlje 40.000 gl., Pijava Gorica 5000 gl., Šmarje, kat. občina Laniše 8000 gl., Grosuplje 12.000 gl., Št. Jurij 5000 gl., Slivnica 4000 gl., Račna 12.000 gl., Dobrujke kat. občina Orle, Besnica 14.000 gl., Vič 15.000 gl., Dobrova 15.000 gold., Brezovica 25.000 gold., skupaj torej 237.000 gl.

Razun tega je imela Ljubljana škode, in sicer: trnovsko predmestje 23.865 gl., karlovska predmestje pa 15.540 gl.

Beda bode posebno na barijskih naselbinah velika, kakor tudi v Želimljem, v Račni, Besnici in Notranjih Goricah.

Ljudje že sedaj nimajo najbolj potrebnega živeža. Da so mogli davke in druge nujne izdatke poplačati, iznebili so se močno živine.

Po zimi bode glad, spomladi pa bode manjkalo semena in gnoja. (Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 16. decembra. Nj. Svetost papež je povodom Ganglbauerjeve smrti stolnemu kapitu svoje globoko sožalje naznanil.

Olomuc, 16. decembra. Včeraj je bil novi vodovod, ki stane 400.000 gl., slovesno odprt.

Dunaj, 17. decembra. Zbornica poslancev: Taaffe odgovarja na Plenerjevo interpelacijo, rekoč: Vlada bi na kratko lahko izjavila, da jej sklep češkega deželnega zbora, s katerim se je preko znanega nasveta Julija Grégra prešlo na dnevni red, nikakor ne nudi poudora za označevanje svojega stališča. Ravno tako bi mogla vlada izraziti dvojbo, ali ne bi bili k sodelovanju v češkem deželnem zboru ustavno poklicani faktorji morali pred vsem v deželnem zboru poudarjati svoje državnopravne pomisleke. (Prav res! na desnici.) Vzlic temu pa se vlada ne izogiba odgovoru na interpelacijo.

V kolikor uvaževanja, katera je češki deželni zbor razmotrival pred sklepom, da se preide na dnevni red, izrekajo željo, naj se predrugači obstoječa ustava, smatrati se nikakor ne morejo državnemu temelju pretečim težnjam, ker so se ustavni zakoni že večkrat predrugačili in se je deželni zbor izrečno skliceval na postavno, tedaj ustavno pot. Če tedaj premembe ustave po postavnem potu, ko bi to tirjal državni blagor, ustavno niso izključene, izjavljati mora vlada odkrito, da državne koristi sedaj pred vsem tirjajo na podlagi veljavne ustave napredujoč in miren razvoj, da je sedanja doba za razpravljanje ustavnih vprašanj neprimerna in da tedaj vlada ne namerava Nj. velečanstvu predložiti načelne premembe ustave in ž njimi zvezano koronanje češkega kralja.

Ministerski predsednik mora pri tem z zadovoljstvom naglašati, da je tudi češki deželni zbor v svojem sklepu z dne 9. decembra in poprejšnjih uvaževanjih, prav in rodoljubno razumevajoč splošnji politični položaj, izrekel isto prepričanje.

Vlada ne smatra nikdar in tudi ne sedaj dovoljenim, da bi se ustavljala opravičenim zahtevam kateregakoli naroda v katerikoli deželi, če se strinjajo s splošnjimi državnimi koristmi in državnimi temeljnimi zakoni. To velja tudi gledé opravičenih zahtev Nemcev na Češkem. Da bi se tem opravičenim zahtevam v enaki meri, kakor opravičenim težnjam Čehov zadostilo, neprestano skrbi vlada. (Dobro! na desnici.) V kolikor se gre za pravice Nemcev v češkem deželnem zboru, dala se je vnovič priložnost vsem krogom prebivalstva s tem, da so se zopet razpisale volitve. (Odobrovanje na desnici; nemirna levici.)

Dunaj, 17. decembra. Zbornica poslancev: Plener predlaga, naj se o Taaffejevem odgovoru na interpelacijo otvori razprava. Predlog je bil s 143 proti 114 glasovom odklonjen.

Berolin, 16. decembra. Cesar je Eminu paši kronin red druge vrste z zvezdo podaril.

Zanzibar, 16. decembra. Dr. Schmidt je Buširija vjel. Eminu paši se je na bolje obrnilo.

Listnica opravištva:

G. F. K. v C.: Za prihodnje leto vpisali 3 gl.
G. J. L. v K.: Prav. Za pretečeno leto vse poravnauo.
Hvala lepa! Istotako mi.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
16	7. u. zjut.	745.0	-1.0	sr. vzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	746.1	0.0	"	"	
	9. u. zveč.	748.0	-1.6	"	"	

Srednja temperatura -0.9° za 0.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)
17. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	86 " 35 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 05 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	917 " — "
Kreditne akcije	316 " 25 "
London	117 " 55 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 35 "
Cesarski cekini	5 " 61 "
Nemške marke	57 " 80 "

Ribje olje s katranom lekarja Piccoli-ja v Ljubljani se lahko uživa in prebavlja, tolaži kašelj, olajša odkašljevanje; bolnik, uživajoč ga, se sploh boljše počuti in dobi slast do jedi. Steklenica 80 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (2)

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpnenih udih, skazenem želodcu, pomanjkanji slasti do jedi, jetrnih in obistnih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. — Prodaja

LEKARNA TRNKOCZY

(1) zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupec so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (18)

Cenike na zahtevanje.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithon) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet: za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (52)

Kovertes firmo

Katoliška Tiskarna

po nizkoj ceni.